

KÖSZEK ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETESI ÁR.
Egész évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 5--- K.
Egyes szám ára 30 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatathoz utrendelők.

Megjelenik minden vasárnap.

Nyitlár sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint jutányos árkban
számítanak.

RENDELETEK.

A kormányzótanács rendeletei:

Forradalmi katonai főtörvényszékhez lehet panasszal fordulni a katonai törvényszékek ítéletei ellen.

Elmebetegeknek kórházi felvételére és elbocsájtására nézve új rendelkezések történtek.

A népbiztosok rendeletei:

A gyógyfürdőkön kommunizált lakóházak közül kivételt képeznek azok, melyeknek tulajdonosa munkás vagy tisztviselő.

Szociálista propaganda tanfolyamokat rendszeresítettek.

Asszisztensi, gyakornok', speciálista növendéki kinevezések időtartamát az egyetemen szabályozták.

Üzemfelügyelőket képző tanfolyamot állítottak fel a műegyetem keretén belül.

Köztulajdonba vett gyógyfürdőkre (Almádi, Alsóórs, Badacsony, Balatonaliga, Balatonberény, Balatonboglár, Balatonföldvár, Balatonfüred, Balatonkeresztúr, Balatonlelle, Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonvilágos, Csopak, Győrök, Gyenesdiás, Fonyód, Bélatelepe, Hévíz-Szentandrás, Kenese, Keszthely, Máriatelepe, Balatonfenyves, Révfülöp, Siófok, Vashegy, Zamárdi, Gizellatelepe, Nagymaros, Visegrád, Zebegény, Balf, Parád, Tarcsa, Savanyukut) csak a munkügyi és népjóléti népbiztoság engedélyével lehet menni.

Üveghivatalt állított fel a Népgazdasági Tanács.

Lúcfenyőkérget cserzési célokra feltétlenül ki kell termelni.

Butorhitelre vonatkozólag új rendelkezések történtek.

Színművészi Főiskola létesült és az összes nyilvános és magánzsinésiskolák megszűntek.

Folyékony teapótlékok készítése és árusítása tilos.

Vasuti utazáshoz külső hadművelési területen belül nem kell engedély, de a belső hadművelési területekre, megszállott területekre vagy külföldre való utazásoknál szigorú korlátozások léptek életbe.

Polgári iskolai magánvizsgálatok tekintetében néhány új rendelkezés történt.

Gyógynövénygyűjtők jelentsék be készletüket ajánlott levélben a Népgazdasági Tanács Földművelésügyi Főosztálya gyógynövény kirendeltségének (Budapest, VIII. Baross-utca 13.).

Üzemközpontokba egyesítik szakmanként a köztulajdonba vett üzemeket.

Terményhivatalokat állítanak fel az 1919. évi termésből a közszükséglet céljaira igénybeveendő mennyiség átvételére.

Gazdasági kerületekre osztják fel az országot és Kerületi Népgazdasági Tanácsokat állítanak fel.

Hirdetmények.

Vas megyei méhészeti termelő biztos.

A földművelésügyi népbiztoság 1403/1919. II. számú rendelete szerint Vasvármegye méhészeti ügyének ellátásával a szocializált méhészetek vezetésével, a magántulajdonban levő méhészetek felügyeletével és ellenőrzésével — méhészeti termelő biztos címmel — ifj. Horváth Miklós bögötei lakos bizatott meg.

Felhívtnak a szocializált és iskola méhészetek jelenlegi kezelői, hogy a méhészetek pontosan felvett leltárát mielőbb küldjék be fennfenti címre (Bögöte Vas m.) hol bárki mindennemű méhészeti ügyében felvilágosítást és tanácsot nyerhet.

Szombathely, 1919. június 16.

Vasvármegye Direktórium.

Közhirre teszem, hogy a város területén beraktározott széna és sarju termés eladását és kivitelét megtiltom.

Köszeg, 1919. június 20.

Dr. Halász József s. k.,
tanácselnök.

Közhirre teszem, hogy az egyes vallásfelekezeteknél az 1895. október 1. napja előtt vezetett születési, házassági és halotti anyakönyveknek az állami anyakönyvi hivatalhoz való beszolgáltatása folytán közokirat hatályával bíró anyakönyvi kivonatokat, tekintet nélkül a születés, házasságkötés és haláleset időpontjára, kizárólag csak az állami anyakönyvi hivatal állíthat ki.

Köszeg, 1919. évi június hó 17.-én.

Dr. Hechinger Ede
áll. anyakönyvvezető.

A vasutmenti birtokosok figyelmébe.

A vasut vonal mentén lévő birtokosokat figyelmeztetem, hogy a mezői termékek a vasut üzleti rendtartás 9. § a alapján a pályától lehetőleg távol rakandók le, azok a termelők pedig, kiknek birtokán a termény a birtok keskenységénél fogva a pályától legalább 90 méter távolságra elhelyezhető nem volna, terményüket a lehető legrövidebb idő alatt a helyszínéről hordassák el, addig azonban az elhelyezett termény és a vasut közti tarlón széles sávokat szántsanak fel. A lábon álló terményekben a száraz tarló által okozott tüzkárok lehető megakadályozása végett a pálya szomszédok a pálya és a földbirtok elhatárolásánál barázdát húzzanak.

Köszeg, 1919. június 20.

Minden háztulajdonos köteles háza előtt a füvet azonnal eltávolítani, mert ellen esetben a tisztítás saját költségén hivatalból fog eszközöltetni.

Köszeg, 1919. június 17. én.

Inczinger József
vörösőr zljparancsnok h.

Közhirre teszem, hogy a város tulajdonát képező rétek közül a Bika-Felsőhatár Csikó-Alsóhatár-Híd Jegyző-nevű rétek f. hó 22.-én vasárnap nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek (kizárólag közszegiek részére) el fognak adatni. Az árverés kezdete az alsóréteknél d. u. 3 órakor, a felsóréteknél pedig 5 órakor.

Köszeg, 1919. június 18.

Közhirre teszem, hogy az érdektelt gazdák egy káposzta esőzt óhajtanak alkalmazni három havi időtartamra napi 10 K azaz tíz korona díjjal. A szolgálati idő naponta este 6 órától reggeli 5 óráig tart. Jelentkezhetnek rokkantak is. Irásbeli ajánlatok a városi iktatóhoz 3 nap alatt adandók be.

Köszeg, 1919. június 19.

Felhívom mindazokat, akik tűzifa szükségletüket Lékáról óhajtnak beszerezni, erre való igényüket a városi számvivősnél mielőbb jelentsék be.

Köszeg, 1919. június 20.

A Munkástanács megbízásából:
dr. Ország Sándor
gazd. ügyosztályvezető.

Írás a gyávaságról.

Nem kell ahhoz katonának lenni, hogy az ember tisztában legyen azzal a kérdéssel, szabad-e a harcban álló seregek a visszavonulás gondolatával foglalkozni akkor, amidőn győzelmes előnyomulásban van, amikor a támadást védekezéssel fenntarthatja, sőt a támadót védekezéssel kényszerítheti. Az ok nélkül való megfutamodót mindenki gyáva embernek ismeri. A proletárdiktatura idején a gyáva emberek egész seregekben mutatják magukat. Róluk szól ez az írás.

Minden dicséret legyen azoké a harcoss munkás-tömegeké, amelyek az üldözöttesek idején, a megpróbáltatások napjaiban végig kitartottak a kitűzött cél mellett és tett-készségükről, forradalmi elszántságukról vérük hullajtásával is bizonyosságot tettek.

Ezekből a harcoss tizezrekből kerültek ki a Szovjet-Magyarország diadalmasan harcoló vörös katonái, a gyárak munkásai, akik künn a harctereken, golyó és vérzárporban az életüket áldozzák fel a magyar tanácsköztársaságért. Közöttük nincs egyetlen gyáva ember sem.

De amíg a tanácsköztársaság harcoss seregei a frontokon hősiess küzdelmet folytatnak, vannak itthon emberek, akik az ő távollétük idejében a tétovázásnak, a csüggedésnek és a lemondásnak gondolatát akarják belevinni az itthoni munkástömegekbe.

A proletárdiktaturát, a tömegek uralmát Magyarország proletáriátusa sokkal hamarabb teremthette volna meg, ha a pártégység hamarabb létre jöhetett volna, mint a hogy ez bekövetkezett. A késedelem okát nem kell kutatni. Ami elmúlt, az már elmúlt. A történelmi materializmus követői előtt nem kell magyaráznunk, hogy a társadalmi törvényszerűség döntötte el nálunk és fogja eldönteni másutt, hogy mely időpont alkalmas a burzsoázia uralmának letörésére. Most már nemcsak pártégység van, hanem a szociálista, illetve kommu-

nista tömegek is egységes partot alkotnak. De ebben az egységben nem lehet mindig együtt haladni a gyávakkal, a csüggedés és lemondás apostolaival. Aki a pártnak tagja, az legyen erős hitű, törhetetlen akaratú forradalmár.

A gyávák mindenféle arról beszélnek, hogy a proletárdiktatura tarsolya nagyon üres, hogy éhség és nyomoruság napjait éljük, hogy még mindig százezer baj és gond győtri az ország népet. Senki sem tagadja azt, hogy mi, dolgozó proletárok meg ma is inséges sorsban részesülünk. De aki őszinte és igaz harcosa a proletáriátus felszabadulásának, az egyetért velünk abban a gondolatban, hogy inkább koplaljunk, győtrődjünk és dolgozzunk a napnak és éjnek egybekötésével, minthogy újra a régi rabszolga korszak terjen vissza. Csak a proletárdiktatura maradjon meg és minden mást és minden bajt el lehet viselni. A régi idők sztrájk mozgalmából tudjuk, hogy szívesen vállaltak a munkások a gondokat, koplaltak jobban egy ideig, hogy helyzetük megjavulhasson.

Magunk is azt mondjuk, hogy a proletárdiktatura ideje alatt sok minden nem teljesült azokból a kívánságokból, amelyet minden proletár, aki bajokkal küzd, sürgősen megvalósítandónak tart. Rossz az élelem is és még vannak burzsoák, akik most is bősegesen falatoznak. Nagy a lakásinség, noha két hónap alatt 23 ezer proletárcsalád jutott új otthonhoz, de a henyelő kapitalisták egy része meg ma is furdőkön nyaral... Se cipő, se ruha... Azonban mondja meg akárki, lehet-e más módon abból a kevésből, amit eddig előteremtünk, többet megszerezni a proletártömegek számára, mint hogyha kitartunk továbbra is a rombolás és teremtés munkájában. A gyáva megfutamodás azzal a veszedelemmel járhat, hogy mindent elvesztünk. De ha a győzelmes harcot tovább vivjük, mindent megnyerhetünk.

A proletárdiktaturának erősnek kell lennie és e diktaturát mindenféle érvényesíteni kell. Még sem irányulhat a diktatura a tömegek ellen. Ez igaz. Teljes mértékben jogosult és szükséges a proletárság kritikája. Ez vitán felül áll. Azonban mindazok, akik a tömegeket rávezetik a kritika gyakorlására, tartsák szem előtt azt az elvet, amelyet a múltban minden oldalról hangoztattunk, hogy a kritikának igazságosnak kell lennie. Ugy nem lehet érvelnünk, hogy azt mondjuk egy tapasztalatokon felépített igazságra, hogy az fából vaskarika. És ugy sem lehet érvelni, hogy tárgyi körülmények közé személyi motívumokat keverjünk. De még az ilyenlajta kifogások sem okoznának nagy bajt. Ellenben egyenesen bünt követ el a proletáriátussal szemben az, aki kritikáját úgy fejezi be, hogy miután most hibák és bajok vannak, térjünk vissza a régi állapotra. Aki ilyen gonosz és sötét felfogásnak ad kifejezést, ellenforradalmár, ha bármilyen hangosan hirdeti az ő forradalmi érzését, nem egyéb mint báránybőrbe bujt farkas.

Nem lehet igazi marxista, aki nincs tisztában a társadalmi életben lejátszódo események törvényszerűségével. Az imperializmus csődje kétségtelen valóság. Szovjet-Oroszország után nálunk hozta meg a nagy gazdasági válság a proletáriátus uralmát. Meg fog jönni ez az uralom minden többi országban is. Aki ezt nem érti meg, az hiába hazudja magát nemzetközi szocialistának. Az sukét ember, aki nem hallja

meg a nemzetközi proletárforradalom vonatának gyors dübörgését.

Ujra mondjuk: inkább dolgozzunk éjjelnappal gondok között, inkább győtrődjünk még egy ideig a nyomoruságok aradataiban, mint hogy kiadjuk a kezünkől sorsunk intézését. A proletártömegek türelmetlenek, és talán van is rá joguk. De tessék csak megkérdezni tőlük, akarják-e, hogy visszatérjen a régi rablővilág, hogy újra a gyáros, a tőkés parancsoljon felettük, hogy a földesuri és szolgabírói hatalom, az elmúlt istenes rend szolgálai legyenek ismét.

Aki a proletáriátusra gyávaasággal, a csüggedés és lemondás erőtbontó hangulatának terjesztésével fel akarja idézni a régi világ veszedelmét, az halálos ellensége minden munkás embernek. Az menjen a helyéről és lépjenek a helyébe a bátrak, a kitartók! Meghalni inkább, de meg nem hátrálni. És mi hiszünk abban, hogy a magyarországi proletáriátus erős forradalmi érzése eldönti az élethalál harcot, az itthoni burzsoázia és a külföldi imperialisták egyesült szövetsége ellenére mi győzni fogunk. Aki ebben kételkedik, az pusztulni fog. Mert a bátraké a világ!

Somló Dezső.

Bécs.

A bécsi kommunista vezéreket múlt szombaton éjjel letartóztatták. Az osztrák kormány azt hitte, hogy ezzel a kommunizmust végkép elföldelte. Vasárnap a munkások ezrei kivonultak az utcára és követelték a kommunista vezérek kibocsájtását. A tőkés osztály rendőrei és katonái közrefogták a népet, sortűzet bocsájtottak rája, a vér folyt, sebesültek és haldoklók borították az utca kövezetét. A kapitalizmus szolgálatában álló osztrák kormány persze most megint azt hiszi, hogy a kommunizmust ezuttal igazan végképen kivégezte.

Hogy mekkora tevedés ez, elegendő egy pillantást vetni Ausztria, de különösen Bécs gazdasági állapotára. Ma már nyilvánvaló, hogy az antant élelmezési akciója teljes pénzügyi csődbe kergeti Ausztriát, emellett a szegény tömegek még mindig éheznek, míg a gazdagok a csempészet révén jólétben élnek. A zugkereskedelem annyira kifejlődött, hogy az antantmisszió is kénytelen volt már azzal fenyegetődni, hogy ha véget nem vetnek neki, a szállításokat beszünteti.

A bécsi amerikai misszió egyik tagja Hooverhez fordult, akinek előadta, hogy az amerikai disznóhus a lánckereskedés útján többnyire kávéházakba és vendéglőkbe vándorol, ahol azután kilóját 250—300 koronaért adják el. A gazdagok a forgalomba nem jutó élelmiszereket méreg drágán megvehetik és meg is veszik, ezalatt az alsóbb osztályok nyomora leirhatatlan, mert a munkások a legszükségesebb cikkekhez sem juthatnak hozzá. Az amerikai misszió e tagjának véleménye szerint a szegényebb osztályok ilyen provokálásának igen mély következményei lehetnek. Ezek a következmények, mint a bécsi események mutatják, már kezdenek valóra válni.

Az antantmisszió tagjai érdekes kísérletre vállalkoztak. Bécsben, ahol oly leirhatatlan a nyomor és a szegénység, lánckereskedők útján néhány óra alatt szereztek 4 zsák lisztet kilónként 24—26 koronaért, 200 kiló rizst kilónként 18 koronaért és egész sonkákat kilónként 120—140

koronaért, sőt korlátlan mennyiségű amerikai zsirt is ajánlott nekik egy kereskedő.

Az antantmisszió köreiben általános az a vélemény, hogy, ha ezek az állapotok meg nem szűnnek, az élelmiszerszállítást teljesen az antant ellenőrzése alá kell helyezni vagy nyomban megszüntetni. A bécsi közlekedési minisztérium bizonytalan cselekedésében is kénytelen elismerni, hogy hus, zsir, liszt csak a tőkés osztály kiváltságosainak jut, míg a dolgozó milliók a szó szoros értelmében éheznek.

Ezek a gazdasági állapotok a kommunizmus malmára hajtják a vizet. A kommunista vezérek letartóztatása és a vasárnapi véres események biztató jelei annak, hogy a malom szárnyai nemsokára forogni is fognak.

Közeg mint iskolaváros.

III.

Közegre mint iskolavárosra különösen nagy fontossága van a német területi autonómiának.

Talán nem lesz érdektelen, ha először minden iskolai vonatkozás nélkül az autonómia kérdését világitjuk meg városunk szempontjából. Arról van szó, hogy Nyugatmagyarország németlakta vidéke egy oly önálló kerületbe (Gau) szerveztessék, amely az országosan megállapított főirányelvek alapján egységes közigazgatási és gazdasági területet képez s többek között önállóan (autonom) intézi művelődési ügyeit, természetesen a német jelleg érvényesítése mellett.

Ezen és hasonló területi autonómiák szervezése arra volna hivatva, hogy megszüntesse azokat a bajokat, amelyeket a múltban a nemzetiségi kérdések okoztak. A nemzetiségi bajok eddig onnan származtak, hogy az ország lakosságának tetemes zömét képező magyarság nem tanúsított kellő megértést a kisebbségeket alkotó nemzetiségi törekvésekkel szemben.

A nyugatmagyarországi német autonóm kerület felállításánál azonban nem lehet a határokat nem németajku népek bevonása nélkül megvonni. Így maga a német kerület is kénytelen lesz, úgy mint a régi Magyarország, a tekintélyes magyar és horvát kisebbségek igényeivel számolni.

Lássuk Nyugatmagyarországot etnografiai szempontból.

A Dunántul a Rábáig a tiszta magyar vidék határa körülbelül a következő vonal: Dunakiliti-Lébény-Hidegség-Kiscenk-Zsira-Csepreg-Nemescső-Közeg-Czák-Velem-Bozsok-Bucus-Ják-Vasalla-Vas-Szentmihály-Szentgotthárd. E vonaltól keletre tömör egységben lakik a magyarság. Mindössze három, e határhoz ugys közelfekvő kis falu található mint nyelvsziget. A horvát Berkifalu és Horvátnádalla Vas-, továbbá a német Sövényháza Győrvarmegyében. Ezzel szemben a németiség nyugati határa: Rajka-Moson-Mosonszentpéter-Pomogy-Sopronkeresztur-Csáva-Loosmánd - Németzsidány - Közeg - Rőt - Hámortó - Hosszuszeghuta - Rohonc - Városhodász-Lovászd-Alsórnk-Szentgotthárd. Ellentétben a magyarral a német nyelvhatár mögött a németiség nem képez tömör egységet. Három jelentős magyar nyelvsziget s a német községekben élő jelentékeny magyar kisebbség mellett az egész vonal mögött, valamint a magyar és német nyelvhatár között igen nagyszámú horvátság él a Dunától a Rábáig mindenütt található nyelvszigetekben.

Az említett három magyar sziget: Felső- és Középpulya, az Orség és Sopron magyarsága. A horvátok számos nyelvszigetet alkotnak körülbelül heven községgel.

E három faj, a magyar, német és horvát évezredes csöndes harcainak színhelyén élünk. Ez a harc, amelynek egyes csatái évszázadok alatt vívatnak, némaugyan, de a természeti törvények ereje itt ép úgy, sőt még következetesebben érvényesül, mint a nyílt ütközetekben a vezérek tervei. Kialakul itt is a stratégiai vonal. A Dunaág, a Hanság és a Fertő, a közzei hegység és a Pinka alsó folyása a legfontosabb támaszok a faji küzdelemben s érdekes, hogy a nyelvhatár épen ott a legbizonytalanabb, ahol az ily természetes akadályok nem nagy jelentőségűek. — A Fertő és a közzei hegyek közötti vidéken.

A fajok településének körülhatároltságára tehát igen lényeges befolyással vannak a terepviszonyok s így egy nyelvi alapon kihasított kerületnek megalakításához az innen származó szempontokat is figyelembe kell venni.

Tény mindenestre, hogy a nyugatmagyarországi németiség nem lakik egységes geográfiai területen. Innen van az, hogy a szervezőkor igen nagy szerepet játszanak a jövőben építendő vasúti vonalak.

A szóban forgó terület Szentgotthárdtól a Fertőig egy aránylag igen keskeny folyók völgyeitől sokszor keresztezett sáv. Szélessége 10—30 km. A Fertőtől északkeletre kiszélesedik körülbelül kétszeres nagyságra.

Ezen sáv északi és déli részének összekapcsolása Köszeg városa nélkül alig képzelhető el. Köszegtől északra van ugyanis a már említett határozott nyelvhatárok nélkül szűkülő vidék, amelyen ugyszólván megszakad a németiség folytonossága. A Borosd, Császárfalu, Csáva, Felsőpulya, Gyirót, Lövő vonalon, amely az országhatártól a tiszta magyaralkta vidékig húzódik, Csáva az egyetlen német helység. Köszegtől délnyugatra magas hegyek húzódnak, amelynek déli lejtőin magyar, német és horvát helységek vannak. Ismét egy meglehetősen vegyesen lakott terület. Köszeg városa nélkül az autonómia kénytelen volna legalább nagyrészen határát a hegygerinc mögé vissza vonni s ez esetben a kerület itt csak alig 15 km. szélességre terjedne egy oly területen, amely teljesen alkalmatlan arra, hogy gazdaságilag összekösse a tőle északra és délre eső németlakta területeket.

Köszegnek tehát a német területi autonómiába való bekapcsolása magának az autonóm kerület megszervezésének sarkpontja, mert Köszeg hovatartozása egyszersmind döntő jelentőségű a Fertő déli része és az Őrség közötti jelentékeny s nyelvi tekintetben igen vegyes és egyáltalán nem német jellegű vidékre. (Pulyai és Őrségi magyarság, szabadbaráncvidéki és incédvidéki horvát-ság, a rohonci és locsmándi németiség).

Tudnunk kell minő jelentékeny életereót adunk a nyugatmagyarországi német kerületnek. Elvárhatjuk méltán az autonómiától városunk érdekeinek legmesszebb menő méltánylását.

Arató István.

(Folytatjuk.)

Tüntető népgyűlés dr. Halász József mellett.

Köszeg város történetének évtáplajain páratlanul áll a szeretetnek és ragaszkodásnak egy köztisztviselő iránt való olyan impozáns megnyilvánulása, mint amilyenben dr. Halász József politikai megbízott elvtársat vasárnap rend és osztálykülömbőség nélkül a város egész lakossága résziesítette. Nem összetoborzott, sippal-dobbal összecsisztított nép megrendezett óvációja volt ez, hanem a köztisztviselőnek, a közbecsülésnek olyan spontán megnyilatkozása, amely a jelenlévő több ezer főnyi lakosság aprajának-nagyjának lelki szükségéből fakadt. Akik elfogulatlan, csendes szemlélői voltak a minapi u. n. „ellenforradalomnak” és ennek a mostani tüntető felvonulásnak is, megállapíthatják, milyen gyerekes, kisarányú, kevesek által inscenizált, arra a pár száz emberre ugyszólván ráoktroált epizód volt amaz — ezzel az egész városra kiható, annak minden lakosát egy szent érzésben átkaroló, minden előkészítés, tervezés, propagálás nélkül a legnagyobb arányokban kibontakozó és több ezer főnyi ember-tömeg lelkesedése által felejthetetlenül varázsolt igazán jelentős eseménnyel szemben.

Hogy dr. Halász József elvtársnak városunk élén kifejtett közéleti tevékenysége a hatalmas átalakulásokkal terhes forradalmi időkben is megtalálta az utat nemcsak a diadalmasan uralgó proletárság, hanem a proletárdiktatura elnézését és könyörületet nem ismerő vasöklek alatt immár lerokkadt többi osztályok szívéhez is, — ennek ékes bizonyítéka volt a vasárnapi tüntetés. Már a kora reggeli órákban a rendes vasárnapi ünnepi hangulatnál sokkal ájtatosabb, méltóság-teljesebb, lelkesedettebb arccal nyüzsgöttek az emberek az utcákon. Délután 11 óra előtt, amikor az érdeklődők már csoportokba verődve sétáltak a városháza elé, a párhelyiség alatt összegyűlt szakszervezetek zászlóikkal vonultak ki a város végén várakozó zenekarhoz, amellyel azután együttesen a Marseillaise lelkesítő ütemei mellett Csörgő Jenő elvtárs vezetése alatt zárt sorokban vonultak a városháza elé. Ekkor már

kb. 5 600 ember szorongott a téren és mindenütt dr. Halász elvtárs paratlan népszerűségéről tanuskodó párbeszédet üttették meg az emberfület. A nép dr. Halász Józsefet kívánta látni, aki megjelent hivatalának ablakában. Megjelenését hosszan tartó taps, éljenzés és örömriválgás fogadta. A zaj elült és Czeke Gusztáv lépett elő, hogy néhány keresetlen szóval üdvözölje dr. Halászt. Beszédében a teljes meggyőződés hangján ítélte el a minapi szomorú eseményeket és azoknak előidézőit és biztosította a megbízott elvtársat róla, hogy osztálykülömbőség nélkül mindenki határtalan rokonszenvvel és ragaszkodással viseltetik a személye iránt. Mikor beszédében annak a közóhajnak adott kifejezést, hogy dr. Halász József maradjon továbbra is Köszeg közéletének irányítója, percekig tartott a valósággal extázisban levő tömeg éljenzése és kalap, kendő lobogtatása. Unnepélyes csendben kezdte meg beszédét dr. Halász József, melynek vezérfonalát vázlatosan a következőkben adjuk: Testvéreim! — így kezdte az ünnepelelt elvtárs szavait, ezzel is dokumentálni akarván, hogy beszédét nemcsak a proletáriátushoz, hanem mindenkihez intézi, akik a kibontott vörös zászló alatt köréje sereglettek. Egész igyekezete eddig oda irányult, hogy a város és a járás minden lakosának egy jobb jövőt, a mult gonosz emlékeit eltüntető megváltást biztosítson. Az az intenció vezette minden elhatározó lépését, hogy az osztálykülömbőségeket eltüntesse, mert a proletárdiktaturának is ez a végső célja. Ne legyen különbség munkás és munkáltató között, a dolgozók és azok között, akiket sorsuk e munkásokhoz kötött. A megnyilvánult bizalmat elhárítja a személyétől, ne benne bizzanak, hanem az eszmében, mert minden támadás, mellyel őt illetik, az eszmét éri. Az összmunkásság nevében is feljogosítottnak érzi magát kijelenteni, hogy ő is, a munkásság is hajlandók elfelejteni és megbocsájtani a sérelmet. Amikor a város falai közé lépett, hogy súlyos hivatalát elfoglalja, a szívét is magával hozta és a lelke vérével akarja szolgálni ezt a várost, hiszen emberek vagyunk valamennyien, akár munkászubonyt, akár parasztagunyát, akár szakettet visel valaki. Működése alatt alkalma volt a helyi társadalom minden rétegébe bepillantást vetni és ebből megállapíthatta, hogy Köszegen proletár mindenki, de az osztályuralom mégis megvan bizonyos előítéletek alakjában, válaszfal van az emberek lelkében. Ezt az előítéletet kell eltüntetni, ezt a válaszfalat kell ledönteni. Proletár itt mindenki, hacsak azokat nem választanók külön, akik egy hosszú, fáradtságos élet verejtékes munkájával valami vagyont szerettek és annak a kamataiból, tehát ma már munka nélküli jövedelemből élnek. Nos, ezeket a Tanácsköztársaság első rendelkezései proletárokká tették, amikor értékpapiraik szelvényeit beválthatatlannokká minősítették. És a minapi zavargást mégsem ezek okozták, akik a proletárdiktatura folytán átmenetileg veszteséget szenvedtek, hanem olyanok, akik semmit sem vesztek és akik önző érdekeikből beléptek a mi sorainkba, a mi szakszervezeteinkbe. Az ilyen elemektől kell megtisztítani tömör sorainkat, ő pedig egy tanulságot von le magának, azt, hogy a munkásság ügyét nem lehet csak szívvvel diadalra juttatni, ahhoz vaskéz is kell. Nem ígérheti, hogy a város és a járás élén marad, mert ez nem tőle függ, de biztosítja a várost, melyhez őszinte szeretet fűzi, hogy akarki jön utána, az is magával fogja hozni a vaskéz mellé a szívét is, de ez a szív csak a dolgozók iránt fog megnyilvánulni. Berzsényi Dániel költői idézetével fejezte be dr. Halász József beszédét azzal, hogy ő ezentul is azon a nemes uton fog haladni, melyet lelke kijelöl.

A beszédet sokszor szakította meg éljenzés és főképen olyan közbeszólás, amelyekkel a hallgatóság itt maradásra akarta birni a méltatlanul megbántott járási megbízott elvtársat. Ezután Csörgő Jenő elvtárs válaszolt a beszédre német nyelven és lelkesedéstől kipirult arccal, a szocializmus eszméitől izzó szavakkal biztosította dr. Halászt az összmunkásság törhetetlen ragaszkodásáról. A női csoport rengeteg virággal halmozta el a népszerű politikai megbízottat, aki a város tisztviselői karától és más sokaktól is sok eskortot kapott. A városháza alatt hömpölygő emberáradat egy emberként követelte, hogy dr. Halász József megnyugtató kijelentést tegyen a hivatalában való megmaradásra és minthogy ebben a kérdésben nem őt illeti a végső döntés joga, a következő távirattal fordultak a vármegyei direktóriumhoz: „Köszeg város direktóriuma és munkástanácsa, a város és környékének munkássága,

katonasága, parasztsága és összlakósága nevében az e pillanatban felvonult óriási néptömeg tüntető gyűlése fetkerte dr. Halász József járási megbízott elvtársat állásában való megmaradásra és a vármegye direktóriumát ezen kívánság legmesszebbmenő méltánylására, mert egyedül az ő személyében látja Köszeg városában és vidékén a proletáralom diadalának biztosítékát.”

Megjelenezték még a vörös katonákat, a budapesti vasasokat és az ujonckülönítményt, ezután a Marseillaise hangjai mellett a tömeg a legnagyobb rendben szétoszlott.

Mielőtt beszámolóinkat lezárnánk, hírt adunk arról az értesülésünkről, hogy a vármegyei direktórium is ragaszkodik dr. Halász elvtársnak Köszegen maradásához, mert a járási megbízott terhes feladatait nem is tudná jobb kezekbe lenni. Reméljük, hogy ez az általános ragaszkodás a helyen való megmaradásra birja majd a pillanatnyilag elkedvetlenített dr. Halász Józsefet, akinek mi a magunk részéről a közönség minden rétegétől nyert azt az ígéretet nyújtjuk át, hogy Köszegen többé ellenforradalmi mozgalom nem lesz, azt csirájában fojtaná meg külföldben is maga a város és dr. Halász József teljes sértetlenségét Köszeg minden lakosa saját életével garantálja.

A Munkástanács ülése.

A sertések kényszerajtása. — Az Intéző Bizottság ülésnapjai. — A tisztí orvosi állás. — Strandfürdő Köszegen.

Köszeg város Munkástanácsa június 19.-én dr. Halász József politikai megbízott elvtárs elnöklése alatt ülést tartott. Szómlóján László városi ellenőr ellen, aki a gazdasági ügyosztály vezetőjétől 2 napi szabadságot kért és kapott, de két hét óta nem tért vissza, fegyelmi eljárást indítanak és állásától felfüggesztik. — Köszegfalváról egy megbízható elvtársat rendelnek be az Intéző Bizottságba, aki Köszegfalván intézni fogja az ügyeket. — A városban az egy éven alóli sertéseknek ingyenes kényszerajtását a szorványosan fellépő sertésorbánc elleni védekezésül elrendelik. — Dr. Marton Jenő ügyvédet, aki ismeretlen helyen távol van, esetleges szökés gyanúja folytán előálló vagyoni jogi helyzet szemeltartása miatt jegyzékbe vették. — Az Intéző Bizottság ezentul minden kedden és pénteken este 7,9 órakor ülést tart. — Dr. Havas Gyula helyettes városi tisztí orvos elvtársnak, aki sokoldalú elfoglaltságára való tekintettel lemondott, teljes elismeréssel és köszönettel adóznak. Az ő buzgalma tette lehetővé a Czeke-féle régi kaszárnya telkén a homokfürdővel egyesített szabadfürdő létesítését. A tisztí orvosi teendőkkel dr. Paller József elvtársat bízták meg. A strand-fürdőnek a várost terhelő költségei a rendkívüli kiadások terhére nyernek fedezetet. — Az itt időző olaszországi hadifoglyainknak a hadügyi tárca terhére fejenként 10 koronát utaltak ki gyorssegélyül.

Legujabb.

(Érkezett június 21-én délután 4 órakor.)

Vasanyagok leltározása.

A budapesti Népgazdasági Tanács elrendelte, hogy minden vaskereskedő, raktár, ügynökség, valamint magánügyén tartozik a birtokában levő és tovább eladásra szánt bármily mennyiségű vasanyag és vasáru pontos és szakszerűen felvett részletes leltárát a Vashivatalhoz június hó 25.-ig benyújtani. Ugyanez vonatkozik az ócska vasanyagok gyűjtésével és elosztásával foglalkozó telepekre is. A rendeletben felsorolt vasanyagok, vasáru-cikkek tovább eladásának további intézkedésig szünetelni kell.

Kerékpáros katonák jelentkezése.

Felhívjuk mindazon eddig tényleges szolgálatra még be nem vonult katonákat, akik a volt cs. és kir. I. illetve II. vadász kerékpáros zászlóaljnál illetőleg a volt m. kir. honvéd kerékpáros zászlóaljnál szolgáltak, továbbá a katonailag kiképzett és kerékpározni tudó elvtársakat, hogy a Vörös kerékpáros pótszázad parancsnokságánál Budapesten (Tancsics lakánya Veres Pálné-utca) jelentkezzenek, ahol alkalmasságukhoz képest beosztást fognak nyerni.

Hadügyi Népbizottság.

Találmányi titkok a Tanácsköztársaságban.

Budapestről táviratozzák, hogy a Népgazdasági Tanács találmányi és kísérleti szakosztálya rendeletben szabályozza a gyártási titkok kérdését. Az elv az, hogy azon találmányok és műszaki eljárások, amelyek eddig gyári titkok voltak és eddig csak egy termelőnek a magánérdeket szolgálták, most már minden üzemben hasznos módon felhasználhatók legyenek. A rendelet kötelezi az üzemek termelési biztosait, hogy kikutassák és bejelentik a Népgazdasági Tanácsnál azon gyártási eljárásokat, különleges készülékeket, mechanikai és vegyi berendezéseket, üzemi és kísérleti tapasztalatokat, amelyeket eddig az üzem titokban tartott. A rendelet részletesen szabályozza, milyen ismertetés kapcsán történjen ez a bejelentés. A titok mikénti értesítése fölött a Népgazdasági Tanács dönt. A Népgazdasági Tanács döntéséig a bejelentett eljárási módokat stb. szigorúan titokban kell tartani.

Ellenforradalmi puccs Oroszországban.

Moszkvából szikratávirat jelenti, hogy Odesszában monarchista és ellenforradalmi szervezetet lepleztek le, amelyet Ukrajnában és Oroszországban dolgozó német munkások alakítottak. A szervezet tagjai közlekedést kerestek az orosz reakcionáriusokhoz és még februárban Szibériában Kolcsak tábornoknak azt javasolták, hogy velük együtt lépjen fel a szovjethatalom ellen és egyesült erővel állítsák helyre a monarchiát. Németországban és Oroszországban a két helyen visszaállítandó császárságoknak szövetséget is megkötöttek.

Nagykorúság a 18-ik életévben.

Budapestről jelentik, hogy a Forradalmi Kormányzótanács ma kiadott rendeletével kimondta, hogy aki tizenhét éves életévét betöltötte, nagykorú. A rendelet a kihirdetés napján életbe is lépett.

Az olasz forradalom kitörőben van.

A Neues Wiener Journal legutóbbi száma zürichi magántáviratot közöl, mely szerint az olasz lapok az olaszországi forradalmi mozgalmak növekedéséről számolnak be. Genuában a munkások megtámadták az élelmiszerüzleteket. A katonaság és a rendőrség tüzelt a munkásságra. A tömegnek hatalmas népgyűlésen Genuában a tengerészek szónoka a proletárkormány kialakítását követelte. A tüntetés folyamán a munkások és a rendőrök összeütköztek, a rendőrségnek csapatok jöttek a segítségére, amelyek a fegyvereiket is használták. Az utcákon hosszabb ideig valóságos harcok folytak, melyekben nagyszámú munkás megsebesült.

Közalkalmazottak fizetésrendezése.

A Népgazdasági Tanács legutóbbi rendeletével valamennyi közalkalmazott: állami, megyei, városi és községi alkalmazott heti munkabéréit a többi alkalmazottak munkabéréivel egyenlően állapította meg. A munkabér a 17-ik életév betöltéséig heti 150 korona, a 17-ik életév betöltése után az alkalmazottakat a rendelet öt munkabérosztályba sorozza és a hetibéreket a szolgálati évek arányában következőképp állapítja meg: Az első munkabérosztályban az első két szolgálati évben 170 K, 3-4. évben 230 K, 6-10. évben 270 korona, 11-15. évben 300 korona, 17-22. évben 320 korona, a második munkabérosztályban 300-320-370-400 korona, a harmadik munkabérosztályban 320-380-450-500 korona, a negyedik munkabérosztályban 430-520-500 korona, az ötödik munkabérosztályban 520-600-650 korona. Az első munkabérosztályba tartoznak azok a segédmunkások, akiknek a munkája szakképzettséget nem igényel. A másodikba a szakképzettséget igénylő munkát végző segédmunkások, a harmadikba az önállóan dolgozó szakmunkások, a nagyobb irodák vezetői és egyes segédmunkások, a negyedikbe általában a hivatalok vezetői, nagyobb hivataloknál az osztályvezetők, az utcai csoportok fővezetői az ötödikbe a nagyobb irodák legfelsőbb fokozatú vezetői.

felelős vezetői. A közalkalmazottnak betöltött tizenhét életévétől kezdve bármilyen szolgálatban eltöltött vagy iskolai illetve egyéb tanulmányokra fordított ideje, vagy katonai szolgálata folytán való munkabérelküliségi ideje a szolgálati időbe beszámítandó. A besorozást a munkabérosztályokba és a szolgálati időt a szakszervezet meghallgatásával az illetékes népbiztoság a Népgazdasági Tanács pénzügyi főosztályával egyetértően határozza meg. A munkabérek hetenként utólag fizetendők és adó, illeték, járulék, szolgálati díj mentesek. A heti munkabérek folyó évi április 15. napjával kezdődő hatállyal lépnek érvénybe. Az első részlet kifizetésekor levonandók az április 15. óta eltelt időre felvett illetmények és munkabérendezésre adott előlegek. A Népgazdasági Tanács ezen rendelettel teljes mértékben kifejezést ad a kommunista állam azon felfogásának, mely a közalkalmazottakat épp olyan munkásoknak tekinti, mint a Tanácsköztársaság többi munkásait.

Az olasz kormány bukása.

A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az olasz kamarában leadott bizalmatlansági szavazatok következtében az egész olasz kormány lemondott.

Szlovák szovjetköztársaság.

Kassáról jelenti a Szlovák Sajtóiroda: A szlovák forradalmi intézőbizottság ma délben tartotta első ülését, melyen megalakította a forradalmi kormányzótanácsot. A kormányzótanács elnöke Sanouse Antal, külügyi népbiztos Pos Ernő. A biztosok a szlovák föld lakosságának megfelelően a szlovák, magyar és német proletáriátus köréből kerültek ki. A tanácsülés ezután megállapította a tanácsköztársaság címét, amely így hangzik: Szlovák tanácsköztársaság. A tanácsköztársaságot képviseli a népbiztosok kormánya, melynek címe Szlovák forradalmi kormányzótanács. A szlovák földön használt nyelvek mindegyike egyenrangú, a proletáriátus a nyelvre való tekintet nélkül egyazon jogokat élvez. A kormány megalakításáról a kormányzótanács kiáltványt bocsátott ki és meleghangú táviratban üdvözölte Lenin elvtársat és a magyarországi forradalmi kormányzótanácsot. A szlovák tanácsköztársaság egész Szlovákián óriási lelkesedést keltett. Napról-napra nő azoknak a száma, akik önként jelentkeznek a szlovák nemzetközi vörös hadseregbe, egyedül Kassán tizenöt ezer proletár jelentkezett felvételre. A szlovák nemzetközi vörös hadsereg szervezése erősen folyik és előre láthatóan a közeli napokban már befejezést nyer.

Kommunista terv Weimarban.

A berlini Lokal Anzeiger jelenti, hogy a weimári puccs ügyében megindított vizsgálat során kiderült, hogy a kommunistáknak tervszerűen előkészített vállalkozásáról volt szó. A terv az volt, hogy a weimári kormányt elfogják, Góthába viszik és Weimarban kommunista birodalmi kormányt alakítanak. Góthai kormánykörök szintén bele vannak az ügybe keverve és érdekes letartóztatások állanak közvetlenül a küszöbön.

A németek aláírják a békét.

Berlinből táviratozzák, hogy a német szocialista párt központi tanácsa a Vorwärtsben nyilatkozatot tett közzé, amely szerint kötelességének tartja kijelenteni, hogy a békeszerződést most már alá kell írni. A politikai vezérek kénytelenek voltak ezt a rettenetes ígért kimondani, mert senki sem veheti magára a felelőséget azon borzasztó sorsért, amelyre az aláírás megtagadása esetén elkerülhetlenül jutottunk volna.

HIREK.

Uj főorvos. Közeg város helyettes tisztifőorvossá dr. Paller József elvtársat nevezték ki. Az alapos képzettségű, nagy tudású és rokonszenves egyéniségű fiatal orvos eddigi pályafutása indokolta teszi a bizalmat, melyet az intéző körök személyének előlegeztek. Praxisát mint műtőnöveendő a Réczey klinikán kezdte és így módja volt kitűnő sebészkezelnie magát, onnan Helóuanba (Egyiptom) került mint szanatóriumi orvos, végül mint belgyógyász Jendraschik professzor oldalán szerzett gyakorlatot.

A közegészségügy sok kívánnivalót hagy hátra Közegen, ezért nagy várakozással tekintünk az új főorvos reformterveire elő.

Katholikus autonomia. Az utóbbi hetek kínos emlékü mozgalmait megzavarták a katolikus autonomia előkészítő munkálatait is. Vasárnap, e hó 22-én délután 3 órakor a katolikus hívők a főgimnázium dísztermében gyűlést tartanak, melyre meghívják az összes családfőket, illetve az összes önállóakat. A tárgyszorozat három pontból áll: 1. alapszabályok alkotása, 2. költségvetés megállapítása, 3. feljogosítás a választások megejtésére.

Termelési biztos. A szociális termelés népbiztoságának vasvármegyei műszaki megbízottja a közégi Első Magyar Nemez, Posztó- és Fezgyár r. t. ellenőrző munkástanácsával közölte, hogy ipari termelési tanácsagnak Nagy Ferencet jelölte.

Kinevezés. Fodor Antal elvtárs, a Vörös Örség IV. sz. kerületének főparancsnoka kinevezte dr. Freyberger Jenő elvtársat a szombathelyi Vörös Örség ezredparancsnokágánál a bünygyi osztály vezetőjévé aki hivatalát már el is foglalta.

A két pénz a takarékokban. Nem régen jelent meg a forradalmi kormányzótanácsnak az a rendelete, amely szerint az 50, 100, 1,000 és 10,000 koronás bankjegyeket augusztus végéig, a 10 és 20 koronásokat pedig szeptember végéig be kell cserélni. Ezt a rendeletet a falvakban is közhírré tették és megmagyarázták a népek, hogy a Tanácsköztársaság mihárdnyi vagyona biztosabb fedezetet nyújt a Tanácsköztársaság pénzének, mint a kapitalizmusnak ingó kártyavára. Hogy ennek a felvilágosító munkának mi lett maról holnapra az eredménye, azt legfényesebben a takarékpénztárak betétállománya mutatja. A falusi nép megértve a helyzetet tömegesen helyezte el „szabad betétek” gyanánt eddig otthon orzított pénzt a bankokban. A postatakarékpénztár naponta 7-800,000 korona betétet kap, vesz át, van azonban olyan nap is, amikor a betétek meghaladják az egy millió koronát is. Június havában eddig 10 millió koronánál többet helyeztek el a föld dolgozó proletárjai, főként kisgazdák. E betétek után mindenki négy százalék kamatot kap és a betétjéről szabadon rendelkezik. A betétek túlnyomó része u. n. „kék” pénz, amelynek érvényessége tudvalevően hamarosan megszűnik és így a falusi nép már most biztosítani kívánja magát az esetleges károsodás ellen.

Ujság, könyv és hangversenyiroda. A Közoktatási Népbiztoság propaganda csoportja Kóna elvtárs vezetésével Közegen járt, hogy a közégi járás területén is gondoskodják a Szellemi Termékek Országos Tanácsának terjesztő osztálya számára központi elosztóhelyről. A tárgyalások már előrehaladt stádiumban vannak, a Közoktatási Népbiztoság a szervezés munkáját és a központi iroda vezetését dr. Patek Béla elvtársra bízta. Városunk főterén már a közeli napokban megnyílik az ujság, könyv és hangversenyiroda és az gondoskodni fog arról, hogy a helybeli, vidéki és fővárosi hírlapok a leggyorsabban a közönség kezébe jussanak, a legújabb szociális és szépirodalmi művek, agitációs iratok és regények kaphatók legyenek, a proletárkultúra szolgálatában álló hangversenyek és felolvasások rendeztessenek, még pedig nemcsak a város, hanem az egész közégi járás területén.

Uj kórházparancsnok. Dr. Pákh Albert elvtárs, aki eddig a közégi katonai kórház parancsnoka volt, I. oszt. főorvosnóssá lépett elő és e minőségében Székesfehérvárra nyert áthelyezést. Addig is, míg a kórházparancsnokságot betöltik, a helyettesítésével dr. Beyer János elvtársat bízták meg.

A közművelődési bizottság ülése. Közeg város közművelődési osztálya június hó 18.-án d. u. 3 órakor ülést tartott dr. Haász József politikai megbízott elvtárs elnöklétével, melynek főbb tárgyai a következők voltak: Az elnök bejelentette, hogy Somogyi Ferenc vármegyei központi kiküldött Szombathelyről pénteken az ezen napra egybehívott járási tanácsosság előtt ismertetni fogja a megalakítandó járási közművelődési osztály feladatait. Felolvasták az egyes intézetektől beérkezett „nem felelt meg” minőségű tanulók névsorát és a polgári iskolai tanulókra vonatkozólag kimondották, hogy ha

Szombaton este lesz az első népszerű hangverseny, vasárnap d. e. az első munkás-matiné. Bővebbet a falragaszok!

a tanuló csak 2 tantárgyból nem felelt meg, általában „megfelelt” minősítést kapjon. Az elemi isk. tanítónőképző intézet növendékei „nem felelt meg” minősítésének ellenőrzésére Náhler Mátyás, Hettlinger Jenő és Molnár Lajos tagok nyertek megbízást. Ugyancsak a fenti intézetben a magánvizsgálatok lefolyásának ellenőrzésére Náhler Mátyás, Hettlinger Jenő, Molnár Lajos és Szabó Irma küldettek ki. Az átveendő iskolák névjegyzékét felterjesztik a közoktatási népbiztossághoz és a vármegyei köznevelődési osztályhoz. Felterjesztik közvetlenül a közoktatási népbiztossághoz azt a javaslatot, hogy tekintettel a város kiváltságos művelődési helyzetére, a köznevelődési osztály a népbiztosság felügyelete alatt a vármegyei köznevelődési osztály hatáskörével ruháztassék fel. A betérjesztett anyanyelvi statisztikai adatok alapján elhatározták, hogy a jövő tanévben magyar és német tannyelvű elemi iskolák állítanak fel. A középsiskolákra vonatkozólag a vármegyei osztállyal tárgyalnak. A jövő 1919/20. tanévben a beírások az összes iskolákban szeptember 1, 2 és 3 napjain eszközöltnék. Felhívják az intézet vezetőségeit, hogy az összes történelmi és olvasókönyveket a tanulóktól szedjék be, ezekről minden tanulóknak átvételi elismervényt adjanak és a tanuló ezen elismervény ellenében kapja meg a jövő tanévben használandó tankönyveket. A szülők figyelmét a helyi sajtó útján hívják fel erre a körülményre. — A tanítók a közoktatási népbiztosság rendelete szerint a további intézkedésig kotelek állomáshelyükön tartózkodni. 8 napig terjedő szabadságot kellőleg indokolt esetekben az egyes iskolák vezetői adhatnak, azon túlterjedő szabadságot a városi köznevelődési osztály javaslatára a vármegyei köznevelődési osztály engedélyezhet. A volt római kath. elemi iskola vezetésével Hettlinger Jenő tanítót bízták meg. A folyó tanévben képesítő tanítónőnövendékek részére Kiss István felső leányiskolai tanító tart egy heti kurzust a szociológiából s egyúttal öt bízták meg, hogy e szakból a növendékeket vizsgáltsassa.

Megszállott vidékekről megmentett áruk közfogyasztásra kerülnek. A közellátási népbiztosság azt tapasztalta, hogy a vasutak és hajózási vállalatok által annak idején a megszállott vidékekről megmentett áruk az eddigi különféle, részben elavult irányú értékesítési eljárások következtében nem a kellő biztossággal és gyorsasággal jutottak el azokra a helyekre, ahol azokra szükség van, sőt a beérkezett adatok szerint az értékesítésre váró ilyen áruk tömege napról-napra szaporodik. Igen sok árut tárolnak szállítási vállalatoknál részint azért, mert a tulajdonos nem tudja, hogy az ellenség előnyomulása folytán áruja annak idején hová került. Minthogy a kézbesíthetetlen és fölös küldeményeket az árverési eljárások megszüntetése folytán a vasuti és hajózási vállalatok ugyancsak nem tudják a közfogyasztásnak a kellő módon átadni, a közellátási népbiztosság elrendelte, hogy a vasuti és hajózási vállalatoknál idegen felek részére nyolc napnál régebben tároló, az érdekelt felek által bármely okból át nem vett áruk a közszükséglet céljaira igénybe vétetnek. A rendeletet a közellátási népbiztosság a szociális termelés népbiztosságával egyetértően, illetve a központi anyaghivatal bevonásával hajta végre. Az akadálytalan lebonyolítás érdekében a népbiztosság bevonta az akcióba az érdekelt vasuti és hajózási vállalatokon kívül a külkereskedelmi hivatalt, valamint a központosított szállítási áru fuvarozási üzemet is.

Meg tart a cimkórság. Néha névjegyek kerülnek az ember kezébe, néha egy levél aláírásán ottlik szemünkbe, néha bemutatkozás alkalmával üti meg a fülünket egy-egy ilyen mondat: X. Y. „volt” őrnagy, „volt” főhadnagy, „volt” zászlós stb. Ha a Tanácsköztársaság nem ismer rangokat és címeket, ha a parancsnoklásra érdemesnek talált katonák is csak a szolgálatban nyernek megkülönböztetést, mi értelme van ennek a konzervatív cimkórságnak, mely semmi értékét, legfeljebb annak a bizonyossága, hogy egyeseknek még mindig fáj a csillagok elvesztése és nem képesek a szociális reformokba beletörődni. Nem lenne hiábavaló munka, ha az ilyen multban élő egyéneket rendelettel szoktattuk le arról, amit maguktól kellene, hogy levették volna.

A méhészet érdekében. A földmivelségi népbiztosság elrendelte az összes vármegyei és városi direktóriumoknak, hogy a magántulajdonban lévő és bejelentett, a méhészet tovább folytatásához szükséges tárgyak el nem rekvirálhatók, a tulajdonukat képező méhészeti célokra szolgáló helyiségek, felszerelési és berendezési tárgyak és anyagkészletek tovább is birtokukban hagyandók. Utasította a népbiztosság a direktóriumokat, hogy ezen méhészetek tulajdonosait a többtermelést célzó időszakos vándorlásoknál a legmészebbmódon támogassák, részükre a szükséges igazolványokat állítsák ki és fogatokat rendeljen ki: egyben a legürgösebben utasítsák a helyi munkástanácsokat, hogy a fenti értelemben — mindenkor a méhészet érdekeit védőleg — járjanak el és az onkényes rekvirálásoktól tartózkodjanak.

Athelyezések. Hoffmann Sydney elvtárs, a Kőszegi Takarékpénztár pénzügyi megbízottja más megbízást nyert s helyébe a vármegyei pénzügyi Direktóriuma a celldömölki pénzügyi intézetek ellenőrzésével megbízott Gratzl Gyulát nevezte ki a Kőszegi Takarékpénztárhoz hasonló minőségben, míg Celldömölkre Edenhofer Józsefet küldte ki Szombathelyről.

A mozi szocializálása. A Közoktatási Népbiztosság két kiküldöttje járt tegnap Kőszegen, hogy a helybeli mozgósínházat köztulajdonba vegyék. A kiküldöttek meglepetéssel látták, hogy egy ilyen fejlett kulturájú városban épített mozgósínház nincsen és egy teremben hotenként egyszeri előadással tengődik az Elekto-Bioskop. Ezen okból egész őszig a jelenlegi tulajdonos birtokában hagyták a vállalatot, csak a felszereléseket vették leltárba és úgy határozták, hogy szeptember 15-ig gondoskodnak a kőszegi mozi részére megfelelő helyiségről, megfelelő berendezésről, naponkénti változatos műsorról stb. Őszől kezdve tehát nagy lépéssel halad a fejlődés felé a kőszegi mozgósínház, szeptember 15-től kezdve szocializálva is lesz, művezetője a jelenlegi tulajdonos: Ludwig Béla marad, aki mellé a Közoktatási Népbiztosság irányító és ellenőrző biztost fog kirendelni.

Bankjegyek bevonása. Az Osztrák-Magyar Bank 50, 100, 1000 és 10000 koronás bankjegyei 1919. június 30-ával megszűnnek törvényes fizető eszközül szolgálni. A 10 és 20 koronás bankjegyek 1919 július 31-ig, az 1, 2, 25 és 200 koronás bankjegyek 1919. december 31-ig maradnak forgalomban. Mindezen bankjegyek a meghatározott időpontokon túl az ország területén fizetésül fel nem használhatók, fel nem válthatók és el nem fogadhatók, ellenben a meghatározott határidők leteltével 60 napon belül a postatakarékpénztárnál vagy bármely a Tanácsköztársaság ellenőrzése alatt álló pénzügyintézetknél, illetőleg ezek bármely közvetítő helyénél beváltás és kicserélés végett bemutathatók. A beváltásra kitűzött határidők elteltével a magyar tanácsköztársaság területén érvényüket veszítik és azok többé kicserélés végett nem mutatathatók be. A forgalomból kivont bankjegyek a beváltásra kitűzött határidő alatt a megnevezett pénzügyintézetknél betét- vagy folyószámlára is elhelyezhetők. Az ily követelések visszafizetése tekintetében a pénzügyi népbiztosság 19. P. N. számú rendelete irányadó és a követelések felett a betétkönyv vagy folyószámla birtokosa korlátlanul rendelkezhetik.

Tanítók gyűlése. A járás tanítóit immár másodszer hívta egybe Halász József dr. elvtárs, járási politikai megbízott. Hívó szavára valamennyien megjelentek, hogy meghallgassák s erőt, kitartást merítsenek ihlettel, hittel teljes beszédéből, mellyel mindnyájunknak egy szobor jövőt, boldogabb hazát ígér, melynek első munkásai, legjobb pillérei a tanítók lesznek. Az elemi iskola rajzterme zsufolóság megtelt e hó 20-án délelőtt. Ugy a járás, valamint Kőszeg összes tanítói megjelentek ott, hogy meghallgassák Somogyi elvtárs, a vármegyei művelődési tanács tanügyi megbízottjának előadását arról, hogy hogyan kell átvenni a nem állami iskolákat, hogy azok államiakká legyenek. Fontos kérdés ez, melynek horderejét már közel száz év óta ismerte és vallotta a magyar oktatásügy számos vezetője, de megvalósítani a mult kormányzata nem merte. A proletárdiktatura elűzte ismert vaserélyével ezt az évtizedeken át vajdó kérdést is s ma már ott tartunk, hogy szeptemberben nem lesz más

jellegű iskola, mint állami, nem lesz más tanító, csak állami. Ezt a kérdést tárgyalta le s beszélte meg a megjelentekkel Somogyi elvtárs, melyhez mint kiküldött szakember Öváry elvtárs adta meg a szakszerű felvilágosításokat az iskolák vagyoni részét illetőleg. A közoktatási népbiztosság megragadva az alkalmat, hogy a járás tanítói együtt vannak, Róna elvtársat küldte ki, aki a tanítót, mint az új rend propagálóját mutatta be s felhívta a tanítóság figyelmét arra a fontos kulturális misszióra, melyet ők kisded falujukban úgy maguk, mint a rendelkezésükre álló könyvek segítségével teljesíthetnek, ha igaz és lelkes hivat a kialakult új társadalmi rendnek. A megjelentek nagy figyelemmel hallgatták Rónát, kinek lelkes beszéde átragadt valamennyi ott megjelent elvtársra, kik avval a szent meggyőződéssel hagyták el a termet, hogy ige testet öltött s a tanítót nemcsak a „nemzet napszámosa”-ként kezeli, hanem mint ilyent úgy anyagilag, mint erkölcsileg meg is becsülik. Halász dr. zárószava után a vidéki tanítók átvették a propaganda osztály által küldött könyveket, hogy azokat saját hivatkozott kötetek minél szélesebb rétegben ismertessék meg a faluval azt a világot, melyet korunk nagy gondolkodói már évtizedekkel azelőtt megrajzoltak.

Eljegyzés. Kőszeghy Béla eljegyezte Lux Etelkát, özv. Lux Alajosné leányát. — Minden külön értesítés helyett.

Ujszorgalmazással és könyvkereskedéssel foglalkozó összes üzlettulajdonosok fontos megbeszélések végett okvetlenül jelenjenek meg holnap, hétfőn d. e. 9 órakor a Központi Elosztóhelyen Várkör 61. sz. a. (Spányik-ház), ahol a fővárosi, szombathelyi és kőszegi lapok utcai árusításával foglalkozni akaró 12—16 éves fiúk, lányok vagy hadirokkantak és hadiozvegyek is jelentkezzenek.

Cseplési és gözekezzantási szén biztosítása. A proletárállamnak egyik elsőrendű kormányzati gondját képezi az idei cseplési biztosítása, amelynek eredménye az új szociális termelés teherpróbájának tekinthető. A csepléshez és gözekezzantáshoz szükséges szén a kőszegi munkástanácsok által volt, a Hivatalos Lap április 25-i számában megjelent 28. F. N. rendelet értelmében, az Országos Szénbizottságnak bejelentendő. Ez a bejelentés azonban az Országos Szénbizottság értesítése szerint sok község részéről elmaradt. Minthogy a szükséglet biztosítása csakis ezen az uton lehetséges — cseplési és szántási szén a folyó évben kizáróan csak a községi tanácsok címére lehet szállítani — az érdekelt bérceplőket és gazdaságokat ez uton is felhívjuk, hogy a bejelentést a fenti rendeletben előírt úrlapokon haladéktalanul teljesítsék. A szükséges úrlapok a járási munkástanácsnál megszerezhetők.

Rikkancok felvételnek állandó szép mellékkeresettel Várkör 61. sz. a. Központi Elosztóhelyen.

Az Elektro-Bioskop mai műsora a Mozi bejáratánál van kifüggesztve.

A dohányelosztás új rendje.

A pénzügyi népbiztosság a dohányelosztást új alapra fektette. A rendelkezések világos célja hogy elsősorban a munkások és katonák jussanak dohányhoz. E cél elérését a következő intézkedések biztosítják:

Munkások dohányellátmányát vállalatunkint, havonta az illetékes kerületi munkástanács utalja ki, még pedig: legfeljebb 100 munkással dolgozó üzemek részére az illető kerületekben lévő dohánykülönlegességi vagy kisárusnál, legfeljebb 500 munkással dolgozó üzemek részére a kerületi dohány-nagyárusnál, ennél nagyobb létszámmal bíró üzemek részére közvetlen a dohányáruraktárnál. A dohányellátmányt mindig előzetesen kell igényelni, visszamenően ki nem utalható. A hónap folyamán a hónap első harmadában benyújtott új igénylésekre csak kétharmad, a hónap második harmadában benyújtott igénylésekre pedig csak egyharmad munkás-ellátmány utalható ki. A csomagolásra használt zsákokat az újabb megrendelés megérkezésével mindenkor vissza kell adni.

A Vörös Őrseg dohányilletményét a kerületi parancsnokságok rendelkezése a dohányáruraktár szolgáltatja ki. A kiutalt dohány csomagolására használt zsákokat biztosíték jár. Az üzemek munkásai, valamint a Vörös Őrseg tagjai részére az ellátmány hónaponként és fejenként 150 gramm dohány, vagy 60 cigaretta, vagy 30 szivar. A Vörös Hadsereg szükségletének ellátásáról a hadügyi népbiztoság gondoskodik közvetlenül a dohányjövődéki igazgatóságnál.

A dohányárusok a munkásdohány állományáról könyvet tartozik vezetni; a kiszolgáltattott dohány mennyiségét az átvevő a könyvbe jegyzett aláírásával nyugtatni köteles.

A dohányárusok rendes kontingensébe a munkások részére megrendelt dohány mennyiségek nem számítandók be. A kicsinyben való eladás Budapesten és környékén a dohányárudákban minden szombaton, (ünnep esetén az előtte való pénteken) délután négy órakor, vidéken az illető munkástanács által megállapított időpontban kezdődik. Egy személynek legfeljebb egy heti mennyiséget, azaz a munkások részére megállapított havi járandóság negyedét szabad kiszolgáltatni. Az eladást a munkástanács kiküldött megbízottja ellenőrzi. A dohányárusok ellen a kerületi munkástanácsnál lehet panaszt tenni. A munkástanács intézkedése 8 napon belül a pénzügyi népbiztoshoz megfellebezhető.

A szociálisták gyógyszerárak munkája.

A gyógyszerárak társadalmosítása simán ment végbe. A gyógyszerészek a proletárállam munkásai. A gyógyszeráraknak mindennemű anyaggal való ellátását a Központi Gyógyszerüzem végzi. Ez hivatott a külföldről meginduló gyógyszer és annak gyártásához szükséges nyersanyag behozatalának lebonyolítására, továbbá a gyógyszerek s azokhoz szükséges anyagok gyártásának irányítására, ezek arányos elosztására és a fölösleg kivételére.

A szociálizálás alkalmával megtartott leltározás e háború alatt lábrakapott illegitim gyógyszerkereskedelem sok súlyos és beteges károsítást fedezett fel. Sok olyan gyógyszer került elő rejtékhelyéből, amelyet addig nagyon nélkülöztek. Ha szűkösen is és csak pillanatnyilag, de a legtöbb hiányzott gyógyszerrel el vagyunk látva. Éppen ennek a nehezen felkutatott anyagnak észszerű felhasználása és megkiméltése készítette a Népjóléti Biztoságot arra, hogy annak takarékos rendelkezése és kiszolgálása céljából a legszigorubb utasításokat adja ki az orvosoknak és a gyógyszerészeknek. Ha az előirt szabályokat betartják, a közönség szükséglete fedezve lesz. Teljesen felesleges, hogy némelyek beteges óvatosságból mások rovására gyógyszereket halmozzanak fel. A Központi Gyógyszerüzem a gyógyszertermelést a meglévő üzemek fokozatos fejlesztésével látja el mindaddig, míg egy nagy központi gyártelep felépítése lehetséges lesz.

Gyógynövény termelésünk még a múlt évben is igen fejlett volt. A Központi Gyógynövény Üzem erős akciót indított, hogy a falu népének figyelmét a gyógynövények termesztésére fokozottabban mértékben ráterelje. Ebből mindig jelentős kivételünk is volt. Az idejű termésállítások szép eredménnyel kecsegtettek, úgy hogy bizonyosra vehető, hogy nemcsak a gyógyszerárak szükségleteket láthatjuk el, hanem kivételre alkalmas tételek is lesznek. Ezzel persze a gyógyszer behozatalunkat lényegesen megkönnyíthetjük.

Vidéken is lesz részletfizetéses butor.

Az Országos Butorelosztó Hivatal tudvalóan a Szociális Termelés Népbiztoságának rendelkezése értelmében Budapest valamennyi butorüzletét, butorgyárát, műhelyét és az összes elárúsított helyek beraktározott butorkészletét zár alá vette. Ez azért történt, hogy a proletárok butorellátása egységesen történhessen. Ezt a rendelkezést most az egész országra kiterjesztik. Ennélfogva az Országos Lakásbiztoság zár alá veszi az összes vidéki butorkereskedésekben, butorraktárakban, gyárakban és műhelyekben levő kész, félig kész, valamint a nagy- és kisiparban készítés alatt álló és a jövőben elkészülő butorokat, butorfelszereléseket, azok felszerelési tartoz-

zékait és minden néven nevezendő butorberendezési tárgyat.

— A zár alá vétel munkáját a vidéki városok és községek munkás- katonai és földmives tanácsa intézi. Ezek pontos leltárt küldenek a Központi Butorelosztó Hivatalnak arról, hogy mit vettek zár alá. Ugyancsak a helyi tanácsok kutatják fel a rejtett butorkészleteket.

— A vidéki városokban és községekben minden butorigénylő a helyi munkás- katonai és földmives tanácsnál terjeszti be kérését. Ha azt a helyi tanácsok jogosnak találják, átvevővélt végzett a megyei munkás tanács intéző bizottságához terjesztik fel. A megyei intéző bizottság utalja ki azután a butort a megyei területén levő butorkészletből. Ha esetleg a megyében nincs butor, esetről-esetre az Országos Butorelosztó Hivatal intézkedik a kiutalás dolgában. Minden elintéztett butorkérelmet az országos butor nyilvántartásba való bejegyzés végett azonnal bejelentendő a Központi Butorelosztó Hivatalnál. Hogy a pénztelen proletárok butorigényei is kielégíthetők legyenek, bevezetik vidéken is a részletfizetéses rendszert. Az Országos Butorelosztó Hivatal a Pénzügyi Népbiztosággal együttesen a megye székhelyén egy-egy pénzintézetet fog kijelölni arra, hogy ez a pénzintézet a butorok vételárát átvegye, az átutalást elintézzék és részletfizetésekkel a befizetett és hátralékos részleteket nyilvántartsa.

A hegyvidéki kaszálók és legelők felújítása.

A kapitalista állam keveset törődött a hegyvidéki kaszálók és legelőkkel. Egyes kísérletek ugyan beigazolták, hogy a kaszálók megújításával óriási termésmennyiség érhető el. Különösen ékes példa volt erre az alsóvercekei rét felújítás ügye, ahol tíz mázsa rossz minőségű széna helyett a felújítás után 50 mázsa elsőminőségű széna terem katasztrális holdanként. Egységes, központi irányított tervszerű munka azonban nem folyt az előhegységek és a havasok kaszálóinak rendbehozatalára. A csapadékvidékek bő fütermest adó rétei volnának hivatva, hogy a tenyészállatokat produkálják a síkföldi gazdaságok számára és hogy az alföldi hízaló gazdaságait és tehenészeteket megfelelő állatanyaggal lássák el. A hegyi kaszálók rendezése tulajdonképpen egyik alapja lesz az alföldi gazdaságok belterjesebbé tételének.

A kapitalista állam azonban ezt a nagy feladatot nem tudta megoldani, mert nem volt egységes termelő programja, csak száz meg száz ezer egyéni profitorra törekvő gazdasági üzemből állott, amelyeknek számára nagyon bizonytalan vállalkozás lett volna a keveset termelő rétek, vagy legelők sok szénát adó kaszálóvá való átalakítása. Az új rendszer a mezőgazdaság átalakulásában igen fontos szerepet szánt a kaszálók felújításának. A felújítások tervszerűen fognak történni oly módon, hogy az első munka a vízlecsapolás lesz, ezt követi a rétek, legelők feltérése, ezután két esztendőig szántóföldi művelésben tartják a földet, azután a talaj viszonyainak megfelelő fűmágyverekkel fogják bevetni. A volt Károlyi-féle debrői uradalomban ezidő szerint is folynak fűmágyterelési kísérletek, hogy a rét felújításához szükséges fűmágyakat idehaza állítsák elő. Ezenkívül termelő kísérletek folynak a legkülönbözőbb fajta vadontermő növények magvaiból, hogy azoknak termelési értékét gyakorlatilag megállapítsák.

A rétek felújítása, különösen a vízszabályozó munkák, árkok tisztítása, olyan időben adnak foglalkozást a földművelő lakosságnak, amikor a mezőgazdasági munkák szünetelnek. Így ennek az akciónak tervszerű keresztülvitelével nagy mennyiségű, máskülönben veszendőbe menő munkaerő szolgál majd a termékek tartós növelésére és az ország szarvasmarha állományának regenerálására.

Egy használt, de jókarban levő fényképező gép

9+12 teljes felszereléssel megvételre kerestetik. — Cím a kiadóhivatalban.

Sport.

Rovatvezető: Stubnya József.

Június 15. Szombathelyi Sport Egylet Old-Boy—Közzei Sport Egylet 4:1 Közzei javára. Félidő 2:1. Schönbauer elvtárs szakértelemmel bíraskodott.

Június 19. Szombathelyi Kerékpár Sport Egylet—Közzei Sport Egylet 3:1 a szombathelyi kerékpárosok javára. Félidő 1:1.

Június 22. Ma vasárnap délután 5 órakor Szombathely bajnokesapata a Szombathelyi Sport Egylet első csapata mérő össze erejét a Közzei Sport Egylet első csapatával. A Közzei Sport Egylet legjobb összeállításban fog szerepelni, hogy méltó ellen fele legyen a bajnokesapatnak. — Előtte délután 3 órakor a Közzei Ifjúsági csapatok az alreáliskola IV. évfolyamu növendékeivel tart előmérkőzést. A mérkőzést cigányzene keretében tartják meg.

A Közzei Sportdirektórium tagjává Hegedűs Jánost Sport Egylet elnökét, Krauman Rozsót, Popper Gézőt, Marovits Istvánt és Stubnya Józsefet nevezték ki.

Gyermekágy, paplan huzatokkal együtt, utazókosár eladó.

Közzei, Király-út 42.

Viszketeg

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

Boróka-kenőcs.

Nem piszkít és szagtalan. Kis tégely ára 5 korona, nagy tégely ára 7 korona, esaládi tégely ára 12 korona. Hozzávaló szappan 6 korona.

Készíti: Gerő Sándor gyógyszerész Nagykörs.

Közzei kapható Lendvay Lajos gyógyszerárakban.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

Közzei fiókja,

Közzei, Király-út 6. szám. Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket betéti könyvekre és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét ki fizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláírtas üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzálogkölesítőket földbirtokokra és városi házakra; magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdéi megbízásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényeket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszeres.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani. Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynősége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készségi szolgál.

Központ: Szombathelyi (rég) Takarékpénztár Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Takarékbetétek 25 millió korona. Saját tőkél 4 millió korona.